

TRYGGE SAMFUNN

INFORMASJON OM TOTALFORSVARET NR. 3 2023

Foto er fra samlokaliseringen i Finnmark 2020

Samlokalisering

I en ny undersøkelse som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har gjennomført går det fram at samlokalisering har ført til en positiv utvikling av samarbeidet mellom nødmeldingssentralene. Undersøkelsen er basert på svar fra ledere og operatører som jobber i 110-sentralene, politiets operasjonssentraler og AMK-sentralene i de distriktene der nødmeldingssentralene er samlokalisert.

Hovedfunnene i undersøkelsen er:

- Bedre informasjonsdeling mellom sentralene før, under og etter en hendelse
- Mer samarbeid om tverretattlig kompetanseutvikling
- Bedre rutiner for erfaringslæring
- Enklere håndtering av hendelser med trippelvarsling
- Høyere kunnskap om de andre nødmeldingssentralene
- Ufordrende å håndtere taushetspliktig informasjon på tvers

– Undersøkelsen viser at samvirke på tvers av etatene er blitt bedre. Mange av de som har svart på undersøkelsen kommenterer at fysisk nærhet og større kjennskap mellom operatørene har ført til enklere kommunikasjon og bedre samarbeid. Samlokalisering ses derfor på som en stor styrke for beredskapen i samfunnet og totalforsvaret, sier avdelingsdirektør i DSB, Johan Marius Ly i en kommentar til NTF.

Om undersøkelsen

En måling ble gjennomført før samlokaliseringen fant sted, og en tilsvarende måling bli gjennomført i november i 2022. I målingene gir respondentene egne vurderinger av 11 påstander om ulike forhold som for eksempel kjennskap til andre nødmeldingssentraler, håndtering av hendelser, informasjonsdeling og samvirke.

Hensikten med undersøkelsen var å undersøke om samlokaliseringen har ført til bedre samarbeid og samvirke – som har vært det overordnede målet med samlokaliseringen.

[>> Les mer om undersøkelsen i rapporten «Gevinstmåling nødmeldingstjenesten 2022»](#)

Bakgrunn for samlokalisering

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Politidirektoratet (POD) har fått i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet å gjennomføre samlokalisering av brannvesenets 110-sentraler og politiets operasjonssentraler. Oppdraget omfatter også at det skal legges til rette for samlokalisering med de akuttmedisinske kommunikasjonssentralene (AMK-sentralene) der det er ønskelig.

Den overordnede målsettingen med samlokalisering i nødmeldingstjenesten er å forbedre samarbeid og samvirke. Det er til nå gjennomført samlokalisering i halvparten av 110-regioner/politidistrikt i landet. Disse er Finnmark (2020), Nordland (2017), Møre og Romsdal (2017), Sør-Øst (2018), Øst (2018) og Innlandet (2017). AMK-sentralene er en del av samlokaliseringen i Finnmark og Nordland. Samlokalisering mellom 110-sentralen, politiets operasjonssentral og AMK-sentralen i Agder blir etablert før sommeren 2023.

Foto: Pixabay

Norsk korn er fremtidens mat

Klimaendringene er i full anmarsj, og i fremtiden er det ventet at klimaet vil føre til endrede forhold for matproduksjonen vår. Å tilpasse produksjonen til disse endringene, og produsere matvarer som kan mette mange mennesker blir derfor viktigere. Norsk korn er viktig for selvforsyningen vår. Derfor forskes det iherdig for å utvikle korn som er tilpasset klimaet vi kan forvente i fremtiden. Økte temperaturer og lengre vekstsesong kan gjøre det mulig å utvide kornproduksjonen og dyrke sorter som krever lengre veksttid enn sortene vi dyrker i dag.

3000 år med norsk korn

Kornsorter som hvete, ris og mais er de viktigste matvarene globalt sett. FNs klimaekspert spår at matproduksjonen kan økes i nordlige breddegrader i årene fremover.

Korn har vært dyrket i minst 3000 år her i landet, og dette har ført til et stort mangfold av sorter med stor genetisk variasjon. En del av sortene har forsvunnet, men mange sorter er bevart og lagret i Nordisk genressurscenter. Genetisk variasjon bidrar til evolusjon og bedre tilpasning til endrede klimatiske forhold.

Kortreist byggkorn

Bygg er det vi dyrker aller mest av – hele 600 000 tonn hvert år. Av dette går kun 3 000 tonn til mat direkte til mennesker. Resten går til husdyrfôr. I tillegg til bygg dyrkes det rug, hvete og havre som brukes til mat.

Vanskelige forhold

På grunn av klima og topografi har Norge en lav andel dyrket mark sammenlignet med andre land. Det gjør at vi ikke har så store arealer som er egnet

Foto: DSB

DSB fyller 20 år

I 2003 ble DSB opprettet for å bidra til å styrke samfunnssikkerheten i Norge, og underlagt Justis- og politidepartementet. Det har vært 20 år med forebygging, krisehåndtering og samarbeid.

– DSB ble til fordi man ønsket å se samfunnssikkerhetsarbeidet i sammenheng. Å ha god beredskap og sikkerhet hver for seg på enkeltområder var ikke lenger nok, sier DSBs direktør Elisabeth Aarsæther.

I stortingsmelding nr. 17 (2001-2002) «Veien til et mindre sårbart samfunn» ble grunnlaget for DSB lagt

– DSB har bidratt til at nød- og beredskapsressursene finner hverandre i mye større grad enn før. Nødnett har kommet til i perioden og løftet samhandlingen når det virkelig gjelder. DSB har også vært en katalysator for at samarbeidet mellom sektorene, både under og mellom kriser, utvilsomt er blitt bedre, uttaler Aarsæther.

Hendelser påvirker

Tsunamien i 2004, terrorangrepene i Norge 2011, koronapandemien i 2020 og krigen i Ukraina i 2022 er noen av krisene siden etableringen av DSB.

– Hendelser og kriser, og evalueringer av disse, tvinger oss til å tenke nytt og til å utvikle oss. De siste tre årene har DSB bidratt mye med krisehåndtering som følge av pandemi og krig, sier Aarsæther.

Noen milepæler i historien om DSB:

1898: Elektrisitetstilsynet etableres

1936: Sivilt luftvern opprettes

1942: Norges brannskole opprettes

1947: Siviltforsvarets sentralledelse opprettes

1949: Direktoratet for økonomisk forsvarsberedskap

til å dyrke mat som frukt, grønt og korn, men likevel dyrkes det korn i mange deler av landet.

Hele artikkelen kan leses her brodogkorn.no

Foto: Krister Sørbø, Forsvarets forum

Styrking av Forsvarets arbeid mot mobbing og trakassering (MOST)

Tidligere sjef Heimevernet, generalmajor Elisabeth Michelsen, er utnevnt til å lede Forsvarets MOST-arbeid. - Michelsen er den som er best egnet til å ta dette arbeidet videre, og hun vil ha myndighet og fullmakter på mine vegne, sa forsvarssjef Eirik Kristoffersen ved offentliggjøringen av utnevnelsen.

- Vi skal støtte arbeidet mot mobbing og trakassering i hele organisasjonen, og følge opp at god kultur og Forsvarets verdier etterlevs. Forsvaret har satt i gang mange tiltak og jeg har klokketro på at det gjøres mye bra der ute, men vi må få en større helhet inn i det og vi må tydeliggjøre hvor vi skal gå, sier Michelsen, som legger til at vi også må vi få kontroll på etiske kjøregregler for hva det vil si å etterleve verdiene og få på plass en tydelig kommunikasjon rundt konsekvensene om reglene brytes.

Det skal jobbes med to hovedområder i MOST-arbeidet; Det forebyggende, hvor Michelsen får hovedansvaret, og en bedre håndtering hva gjelder varslingsaker. Forsvarssjefen har tidligere opplyst at det innen 1.august skal etableres en sentral varslingsenhet for Forsvaret.

Generalmajoren skal lede et team som vil hente og utveksle erfaringer fra bl.a. forsvaret i Canada og Nederland. Dette er land som har vært igjennom lignende prosesser og har tilbudt seg å støtte Forsvaret i det samme arbeidet.

NTF vil, som medlem av Landsrådet i Heimevernet, få takke generalmajoren for en flott jobb som sjef

opprettet

1970: Direktoratet for sivilt beredskap opprettes

2003: Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) opprettes

2004: Sivilforsvarets organisering endres

Les mer her dsb.no

Fra fremleggelsen av Forsvarsanalysen 2023 / Foto: FFI

Forsvarsanalysen 2023

FFI-prosjektet «Strategiske forsvarsanalyser» ble opprettet 1.januar 2021 på oppdrag fra Forsvarsdepartementet. Prosjektet skal gi forsvarsledelsen årlige råd om Forsvarets strategiske utvikling. Den første rapporten kom i 2022.

Ved presentasjonen av Forsvarsanalysen 2023 på Deichmanske bibliotek tidligere i våres uttalte forskningsdirektør Espen Skjelland at trusselen mot Norge er vesentlig endret. Russernes konvensjonelle styrker er svekket og bundet. Landets evne til å bruke penger på forsvar og omsette dem til moderne systemer vil være begrenset framover. I lang tid vil det være stor usikkerhet om utviklingen av Russlands styrker. Han var imidlertid klar på at dette ikke er grunnlag for noe hvileskjær.

- Virkeligheten kommer alltid til å ha rett, og den tilpasser seg ikke våre planer. Nøkkelen til et forsvar som virker over tid, er å bygge planene på tydelige forutsetninger og overvåke dem nøye, hevdet han. Det er ikke tvil om at Forsvaret står overfor mange krevende utfordringer fremover. Forsvarsanalysen 2023 inneholder en rekke tiltak og anbefalinger som faller under åtte hovedpunkter. Av disse kan bl.a. nevnes: Sikre økonomisk bærekraft, øke operativ evne og sikre tilgang på personell og kompetanse

Selv om analysen er et FFI-produkt, er den ikke et uttrykk for noen alenegang fra instituttets side. Under arbeidet har både forsvarsledelsen og Forsvarsdepartementet vært involvert. Målet er å gi Forsvaret et bedre grep om sin egen utvikling. – Vi

Heimevernet og ønske henne lykke med MOST-arbeidet. Vi har stor tro på at Forsvaret har fått den beste til å drive dette viktige arbeidet fremover!

Foto: FMB

Norges største atomberedskapsøvelse

Arctic REIHN 2023 (Radiation Exercise in the High North) er en atomberedskapsøvelse som i hovedsak er finansiert av EU, og som skal gjennomføres i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), Kystverket og Hovedredningsssentralen Nord-Norge. Det var planlagt å avholde øvelsen i fjor, men den ble da avlyst pga situasjonen i Ukraina. Øvelsen finner nå sted i Bodø i tidsrommet 9.-11.mai og vil ha internasjonal deltagelse. I tillegg er det forventet observatører fra mer enn 30 land.

Hensikten med øvelsen er å øke beredskapen for en ulykke med radioaktiv forurensning i Nord-Norge. Sentrale elementer i øvelsen er å teste systemene for både varsling av andre nasjoner og mottak av bistand fra utlandet.

- Ferdslen med atomdrevne fartøy langs norskekysten er sterkt økende. En ulykke med et slikt fartøy vil kunne gi radioaktive utslipp som rammer Norge. Det kan få store konsekvenser, så dette er derfor en meget viktig øvelse for alle som vil bli involvert ved en slik hendelse, sier direktør Per Strand i DSA

Scenariot for øvelsen er dramatisk. En stor eksplosjon på et atombrevet skip med turister, får store og alvorlige konsekvenser. Besetningsmedlemmer og passasjerer skades, forurensning begrenses ikke bare til lokalsamfunnet,

forskere vil at analysen skal åpne for mer kontinuitet i planleggingen. Den inviterer også til mer diskusjon, sa Skjelland.

- Det holder ikke å planlegge bare med fireårssykluser i form av langtidsplaner, slik vi har gjort hittil. Vi utfordrer forsvarsledelsen til å være så klare som mulig om hva som til enhver tid er viktigst.

FFI ønsker at flest mulig engasjerer seg i rapporten. Her er ugradert versjon [Forsvarsanalysen 2023](#)

H.M. Kongen besøkte garnisonen i Sør-Varanger i forbindelse med vinterøvelsen Joint Viking. Han ble vist rundt av bl.a. oblt Michael Spanne Rozmara / Foto: FMB

Forsvaret øver

Årets største øvelse, Joint Viking, fant sted fra 6.-16.mars i Troms der totalt 20 000 norske og allierte soldater trente på forsvaret av landet vårt. Av disse var 8 000 deltakere i den britiske marineøvelsen Joint Warrior. Den foregikk samtidig utenfor norskekysten, og øvelsene var tett forbundet med hverandre. Det samme var også heimevernsøvelsen Jøssing i Agder og Rogaland (HV-08).

Joint Viking er en norsk vinterøvelse som arrangeres hvert annet år, og omfatter styrker fra land, sjø og luft i tillegg til allierte styrker. Øvelsen tester Forsvarets evne til å gjennomføre militære operasjoner under krevende vinterforhold, demonstrere vår evne til å forsvare Norge og samhandling med allierte styrker.

NATO er fundamentet i forsvaret av Norge. Det er derfor viktig at våre allierte øver på å deployere i Norge, og at de trener på å operere med norske styrker i vinterklima. Denne kunnskapen er ferskvarer og Forsvaret må følgelig øve jevnlig sammen med NATO-soldater her hjemme. Krigen i Ukraina, samt en spent europeisk sikkerhetssituasjon gjør øvelser som Joint Viking viktigere enn noen gang.

men spres over landegrenser. Det er behov for både lokale, regionale, nasjonale og internasjonale ressurser for å håndtere krisen, og Norge ber derfor om hjelp gjennom EUs krisehåndteringscenter - Emergency Response Coordination Centre (ERCC) - og Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA).

- Å øve sammen er avgjørende for å håndtere en alvorlig hendelse på en god måte. Det gir oss svar på hva som fungerer, men også svar på hva som ikke fungerer og som vi må gjøre noe med. Dersom man har en øvelse som ikke avdekker læringspunkter har vi sannsynligvis ikke øvet realistisk. Det er alltid noe å lære, sier avdelingsdirektør Elisabeth Longva i DSB.

Nordisk totalforsvarssamarbeid

Finland er nå formelt medlem av NATO, og det forventes at det ikke er lenge før Sverige også blir godkjent. Det innledes, som følge av dette, nå tettere samarbeid med våre naboland på flere områder bl.a. innenfor totalforsvaret.

På Totalforsvarskonferansen 2023 hadde NTF invitert inn Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) der spesialrådgiver Svante Werger holdt et innlegg med tittelen «Om krisen eller krigen kommer – et svensk perspektiv».

Og på Teams hadde vi med oss administrerende direktør Janne Känkänen fra Försörjningsberedskapscentralen (FBC), som orienterte om hvordan de har organisert forsyningsberedskapen i Finland.

Direktør Elisabeth Aarsæther i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) deltok med et innlegg om hvor forberedt vi er her i Norge på krise og krig.

Se hele konferansen her
[Totalforsvarskonferansen 2023](#)

Direktør Aarsæther og forsvarssjef Eirik Kristoffersen hadde rett før påske invitert sine svenske kollegaer direktør Charlotte Petri Gornitzka, MSB, og forsvarssjef general Michael Bydén til et møte på Akershus festning der totalforsvarssamarbeid var en av postene på agendaen. / Foto: Forsvaret

Foto: Forsvaret

Norge bidrar til opptrening av ukrainske styrker

Den første puljen på 100 ukrainske soldater er nå på plass i Norge for fire ukers trening med Heimevernet. Treningsprogrammet har fått navnet Operasjon Gungne (Odins spyd i norrøn mytologi). Opplæringen finner sted på Heimevernets anlegg i Trøndelag. Soldatene vil få spesialtrening innen lagførreløp, sanitet og skarpskyting. HV har ansatt 55 befal og instruktører som skal stå for opplæringen.

- Norge bidrar allerede til opplæring av ukrainske soldater gjennom operasjon Interflex i Storbritannia. Det er imidlertid å betrakte som en rekruttopplæring. Den treningen som nå skal gjennomføres med de soldatene som kommer til Norge er en fagutdanning, uttaler sjef HV-12 oberst Jens Christian Junge. Han sier videre at dette er soldater som har vært i strid. Mange er godt voksne folk som har måtte kle seg i uniform av nødvendighet, og som har liten militær utdanning. Nå møter de voksne og dyktige instruktører fra Heimevernet og resten av Forsvaret for å få en spesialisttrening.

Totalt er det planlagt for syv kontingenter i løpet av 2023, men det kan bli en forlengelse.

- Vårt bidrag vil gi en styrking av den samlede treningsinnsatsen. Ukraina trenger flere og bedre trente soldater for å kjempe mot de russiske invasjonsstyrkene. I tillegg har de behov for å øke sin kompetanse innen flere fagfelt. Det er viktig at Norge tar sin del av dette

og bidrar der vi kan, uttalte forsvarsminister Bjørn Arild Gram tidligere i år da det ble kjent at Norge ville ta imot ukrainske soldater.

NTF ble stiftet som KFB i Stortinget den 9. april 1951 etter initiativ fra HKH Kronprinsesse Märtha, og er i dag et landsdekkende, forsvarsrelatert samarbeids- og interesseorgan for organisasjoner og enkeltpersoner som er opptatt av samfunnssikkerhet og beredskap. NTF har mer enn 30 000 medlemmer.

Norsk Totalforsvarsforum (NTF)
Postboks 1550 Sentrum, 0015 OSLO | 404 08 168 | post@totalforsvar.no | totalforsvar.no
Besøksadresse: Bygning 60, Akershus Festning

[Videresend til en venn](#)

Norsk TotalforsvarsForum (NTF) - Bygning 60, Akershus Festning, 0015 Oslo, Norge

[Meld deg av](#)

Lever av Make